

บทบรรณาธิการ

สำหรับวารสารสังคมวิจัยและพัฒนา ปีที่ 5 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2566 ฉบับปลายปี 2566 นี้ มีบทความจำนวนทั้งสิ้น 4 บทความ จำแนกเป็นบทความวิชาการ 2 บทความ และบทความวิจัย 2 บทความ แม้จะเป็นบทความที่มีเนื้อหาแตกต่างกัน แต่กลับมีจุดสนใจร่วมกัน ได้แก่ ประเด็นเรื่องการบริหารองค์กร (organizational management) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดการ การสั่งการ และการควบคุม บุคลากร และทรัพยากรให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

โดยสองบทความแรกเกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรภาครัฐ ในส่วนของการบริหารบุคคล ซึ่งจะเน้นไปที่ประเด็นเรื่องการโยกย้ายบุคลากร บทความแรกเกี่ยวข้องกับศาล ได้แก่ บทความวิชาการเรื่อง การควบคุม การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยศาลปกครองไทย ของยุคลธร เตชะวนากร บทความนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านศาลปกครองในประเทศไทย ในฐานะที่ศาลปกครอง เป็นหน่วยงานด้านศาลที่มีเป้าหมายสำคัญในการคุ้มครองไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน และรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ การควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของศาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง บทความชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงว่าคำพิพากษาของศาลปกครองไทย เกี่ยวข้องกับการควบคุมการใช้อำนาจดุลพินิจโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างไร ผ่านตัวอย่างของคำพิพากษาต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นถึงหลักที่นำมาใช้ในการตัดสินคดีปกครองกรณีตัวอย่างของประเทศฝรั่งเศสและเยอรมันไว้อย่างน่าสนใจ และยังได้นำเสนอปัญหา และข้อเสนอแนะในการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐโดยศาลปกครองไทย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ส่วนบทความที่สอง เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายบุคลากรเช่นเดียวกัน ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง “ประโยชน์ของหน่วยงาน” หลักเกณฑ์ในการควบคุมการออกคำสั่งโยกย้ายข้าราชการ โดย บุญญภัทร ชูเกียรติ และสมคิด เลิศไพฑูรย์ โดยบทความนี้จะแสดงให้เห็นว่า ประเทศฝรั่งเศส และเยอรมัน ได้นำหลักประโยชน์ของหน่วยงานมาใช้ในการควบคุมคำสั่งโยกย้ายข้าราชการอย่างไร และการใช้หลักดังกล่าวในประเทศไทยเป็นอย่างไร นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้เปรียบเทียบให้เราเห็นถึงความแตกต่างของการนำหลักประโยชน์ของหน่วยงานมาใช้ในการควบคุมคำสั่งโยกย้ายข้าราชการระหว่างของต่างประเทศ และของประเทศไทย อีกทั้งยังได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับขอบเขตการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งโยกย้ายข้าราชการของศาลปกครองให้เราได้ติดตาม

สำหรับบทความต่อมาเกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรภาครัฐเช่นเดียวกัน แต่เป็นองค์กรด้านการศึกษา ในประเด็นเรื่องผู้นำองค์กร ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการปรับตัวของผู้บริหาร สถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมตามทักษะของครูในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยยะห์มีน ดาฮารี และชวลิต เกิดทิพย์ บทความนี้จะแสดงให้เห็นว่า ในสถานะที่สถานศึกษาต้องปรับตัว

ให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในทัศนะของครู ซึ่งเป็น “ผู้ตาม” แล้ว “ผู้นำองค์กร” ซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำในการปรับตัวดังกล่าวอย่างไร มีระดับการทำงานเป็นทีมเป็นอย่างไร และทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผู้เขียนยังได้เสนอแนะว่า เราควรทำอย่างไรเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อให้การบริหารองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ส่วนบทความสุดท้ายเป็นประเด็นเรื่องการบริหารองค์กรภาคเอกชน ได้แก่ บทความเรื่อง การใช้ระบบควบคุมทางการบริหารของธุรกิจเครือเทีฟในภาวะตึงเครียดทางการเงิน โดยวรรณิ เตโชโยธิน และ ญานินา วิมลวงศ์สกุล บทความนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับระบบควบคุมทางการบริหาร (Management Control System) มากขึ้น ผ่านการทบทวนวรรณกรรม และจากกรณีศึกษาบริษัทเครือเทีฟโฆษณา บทความชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การบริหารองค์กรของหน่วยงานภาคเอกชน มีความสำคัญอย่างมากกับการใช้ระบบต่าง ๆ ในการบริหารองค์กร โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดภาวะที่เกิดวิกฤต ดังนั้นผู้อ่านทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน น่าที่จะสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานของท่านได้

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความทั้ง 4 บทความ น่าที่จะทำให้ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารองค์กรมากขึ้น สามารถที่นำผลการศึกษาดังกล่าว ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อยอด เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารองค์กรให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรของท่านให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

ทวงใจ กองาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงชัย ทองปาน

บรรณาธิการ